

Επιμέλεια Γιώργος Χατζηβασίλης

ΤΑ ΜΑΘΑΤΕ ΤΑ ΝΕΑ;

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΣΤΥΛΙΑΝΟ

Τί είναι τέλος πάντων πραγματικά η αμαρτία;

Όταν άρχισα να γράφω για τον «Κόσμο» το 1989 μια από τις προτεραιότητές μου ήταν να συναντήσω τον Αρχιεπίσκοπο Στυλιανό, ο οποίος με δέχτηκε περισσότερο για να με καταδιώσει επειδή υποστήριζα την Κοινότητα. Το έκανα συνειδητά, όχι επειδή την έλεγχαν αριστεροί συμπάροικοι, αλλά για έναν πολύ πιο σημαντικό λόγο: Την ελληνική γλώσσα διδάχτηκα στα σχολεία της ιστορικής Ελληνικής Κοινότητας Αλεξανδρείας, σε μια αραβική χώρα. Παρά την αγάπη μου, όμως, για τον Κοινοτικό Θεσμό διαφώνησα κάθετα με την αποσκίρτηση της Κοινότητας Αντελαίντ από την Αρχιεπισκοπή που ακολούθησαν και άλλες, όπως η Κοινότητα στο Σίδνεϊ, πάλι επειδή έτσι είχα διδαχτεί από την Κοινότητα Αλεξανδρείας. Η οποία είχε εμπλακεί σε σκληρή αντιπαράθεση με το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας με αιτία την κληρονομιά του Παλαιού Νοσοκομείου στο κέντρο της Αλεξανδρείας που διεκδικούσαν οι δύο κορυφαίοι φορείς του αιγυπτιακού Ελληνισμού. Παρόλο που η διένεξη κατέληξε στα δικαστήρια, οι σοφοί ηγέτες της Κοινότητας όχι μόνο δεν αποσκίρτησαν από το Πατριαρχείο, αλλά συνέχισαν τη συνεργασία με τον Πατριάρχη, ο οποίος λειτουργούσε και στις Κοινοτικές εκκλησίες, κυρίως στον μεγαλοπρεπή Ευαγγελισμό.

Οι σχέσεις μου, λοιπόν, με τον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Στυλιανό δεν ήταν πάντα αρμονικές και κάποτε με χαρακτήρισε «δηλητηριώδη κονδυλοφόρο», όμως για κάποιο λόγο με αποκαλούσε «φίλο» του και πραγματικά είχαμε αρκετές φιλικές συζητήσεις και μια σημαντική συνέντευξη για την Ποίηση, η οποία τον ενθουσίασε. Ίσως εκτίμησε το γεγονός πως παρά την φιλία μου με τον Δανάλη, τον Παπανικήτα, τη Χρυσάνθου και άλλα μέλη του τότε δ.σ. της Κοινότητας, ποτέ δεν στράφηκα εναντίον του ή της Αρχιεπισκοπής.

Αντίθετα σε κάποια στιγμή συγκρούστηκα άγρια με τους μουζαχεντίν της Ορθοδοξίας, Αγιοπαυλίτες, οι οποίοι έφερναν από την Αθήνα τον διαβόητο Σωτηρόπουλο, που μισούσε τον Στυλιανό και τον στόλιζε με αισχρά επίθετα. Όμως, πραγματικά τα πήρα στο κρανίο όταν οι Αγιοπαυλίτες άρχισαν να καταριώνται τις «αμαρτωλές» κοπέλλες μας να πάθουν καρκί-

νο της μήτρας αν έχουν προγαμιαίες σεξουαλικές σχέσεις. Αντιδρώντας στα σχόλιά μου κάποιες φανατικές Αγιοπαυλίτισσες μου τηλεφώνουσαν με φρικτές κατάρες και τότε χρειάστηκε την βοήθεια του μακαριστού Στυλιανού για το θέμα της αμαρτίας. Θα πρέπει να πω στο σημείο αυτό, ότι ενώ ο Ιησούς Χριστός δεν έγραψε ούτε μια λέξη και η διδασκαλία του ήταν απλή και απόλυτα κατανοητή στις μάζες, τα γραπτά των Αγίων Πατέρων, τα σχίσματα των Εκκλησιών και οι χριστιανικές αιρέσεις έχουν δημιουργήσει έναν λαβύρινθο θεωριών, ιερών κανόνων και τιμωριών για όσους τους παραβιάζουν που πρέπει να περπατήσει ο πιστός για βγει στο θεϊκό λιβάδι της αρετής. Ένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σχεδόν όλα τα χριστιανικά δόγματα είναι η σεξουαλικότητα, με αποτέλεσμα οι συντηρητικοί ιερωμένοι και θεολόγοι να θεωρούν «αμαρτία» την απόλαυση της ηδονής, επειδή γι' αυτούς τα ανδρόγυνα πρέπει να κάνουν έρωτα με στόχο μόνο την παιδοποιία. Δηλαδή, ο Θεός δημιούργησε την Γυναίκα - εκκολαπτική μηχανή;

Όμως, φωτισμένοι ιερωμένοι και θεολόγοι ισχυρίζονται ότι τίποτα το κατά φύσιν δεν είναι αμαρτία. Αμαρτία είναι η αδυναμία σχετισμού με το πρόσωπο του Χριστού. Δεν είναι λοιπόν αμαρτία ο έρωτας, αλλά η τοποθέτηση του έρωτα. Φυσικά όταν μιλούν για αμαρτωλό έρωτα αναφέρονται μόνο στους μοιχούς και μοιχαλίδες.

Όταν ρώτησα τον μακαριστό Στυλιανό αν είναι αμαρτία για τα ζευγάρια να κάνουν έρωτα το Σάββατο και τις παραμονές εορτών γέλασε με την άγνοιά μου: «Καλά, φίλε Γιώργο δεν έχεις ακούσει τί ψάλλει ο ιερέας στο μυστήριο του γάμου, πως ο άνδρας πρέπει ν' απολαμβάνει την γυναίκα του και αυτή τον άνδρα της;» μου είπε και ανέφερε ένα σχετικό περιστατικό:

«Αυτά έγραψα στην «Φωνή της Ορθοδοξίας» και με επισκέφτηκε ο πατήρ (δεν θα αναφέρω το όνομα) για να παραπονεθεί ότι βρέθηκε σε δύσκολη επειδή άλλα έλεγε αυτός στο εκκλησίασμά του και άλλα έγραψα εγώ. Τον συμβούλεψα να επιστρέψει στο εκκλησίασμά του και να ζητήσει συγγνώμη επειδή δεν είναι αμαρτία ο έρωτας ανάμεσα σε παντρεμένους».

Αυτά αφορούν μόνο ένα είδος «αμαρτίας» που δεν είναι αμαρτία, αλλά υπάρχουν πολλά άλλα δείγματα αμαρτιών που ταλαιπωρούν τους πιστούς, όπως στο θέμα της νηστείας η οποία απαγορεύει την κατανάλωση λαδιού, αλλά επιτρέπει να τρώμε ελιές με νερόβραστες φακές ή φασόλια. Δεν τρώμε ψάρι στη νηστεία, αλλά μπορούμε να τρώμε θαλασσινά, γαρίδες, αστακούς, καβούρια κλπ., μια νηστεία που μπορώ να κάνω όλο τον χρόνο με μεγάλη ευχαρίστηση. Να προσθέσω ότι δεν τρώμε ψάρι επειδή έχει αίμα, αλλά τότε το είπε αυτό ο Χριστός;

Σύμφωνα με την Αγία Γραφή, πρώτοι αμαρτήσαντες είναι οι πρωτόπλαστοι Αδάμ και Εύα, είτε επειδή έφαγαν τον καρπό του δένδρου της γνώσεως του καλού και του κακού, είτε σύμφωνα με τον Κλήμεντο Αλεξανδρέως ο οποίος, χρησιμοποιώντας την αλληγορική μέθοδο ερμηνείας της Αγ. Γραφής, ταυτίζει το προπατορικό αμάρτημα με την σύναψη πρόωρων και ως εκ τούτου παράνομων σαρκικών σχέσεων μεταξύ του Αδάμ και της Εύας.

Η αμαρτία κατά την ορθόδοξη παράδοση δεν νοείται απλώς ως παράβαση μιας εντολής του Θεού ή πολύ περισσότερο ως προσβολή της θείας δικαιοσύνης, αλλά ως μια νοσηρή ψυχοσωματική κατάσταση που προήλθε από τη διακοπή της κοινωνίας και σχέσης με το Θεό και οδηγεί ως εκ τούτου αναπόφευκτα στο θάνατο. Για το λόγο αυτό αμαρτία και θάνατος είναι άρρηκτα συνδεδεμένα και πολλές φορές ταυτίζονται στην ορθόδοξη παράδοση.

Όσον αφορά στον Ιησού Χριστό, δεν έγραψε κανένα κείμενο αλλά με τη στάση και τη διδασκαλία του δεν φάνηκε να ακολουθεί ή να συνεχίζει κάποια γνωστή ραββινική παράδο-

ση. Χαράσσει μια προσωπική γραμμή, χωρίς να κηρύσσει ούτε αποστασία άλλα ούτε και τυφλή υποταγή στο Νόμο όπως υποστηρίζουν οι συντηρητικοί ιερωμένοι και θεολόγοι.

Αντίθετα, ο γλυκύτατος Ιησούς προβάλλει την ανθρώπινη ελευθερία ως υπέρτατο αγαθό και καλεί τον άνθρωπο να την εναρμονίζει με το καλό και με τις βουλές του Θεού. Στο έργο και τη στάση ζωής του, τα πράγματα παρουσιάζονταν με μια εντελώς άλλη όψη εγκαινιάζοντας μια διαφορετική κατανόηση του κόσμου και των ανθρώπων.

Στο επιτιμητικό ερώτημα των Φαρισαίων προς τους μαθητές του Ιησού, «διά τι μετά τελωνών και αμαρτωλών εσθίει ο διδάσκαλος υμών», η απάντηση του Ιησού είναι καταλυτική: «Ου γαρ ήλθον καλέσαι δικαίους, αλλά αμαρτωλούς εις μετάνοιαν». Τα ερωτήματα «Τίς ούτός εστιν ός και αμαρτίας αφίψιν;» (Λουκ. 7, 49), ή «Εν ποία εξουσία ταύτα ποιείς; και τις σοι έδωκεν την εξουσίαν ταύτην;» (Ματθ. 21, 23), έγιναν αιτία να πει έναν θεμελιώδη λόγο της διδασκαλίας του, ότι «το Σάββατον διά τον άνθρωπον εγένετο και ουχ ο άνθρωπος διά το Σάββατον» (Μάρκ. 2,27), πού φανερώνει τη σαφή τοποθέτηση του έναντι του νόμου και της θρησκείας. Ο άνθρωπος δεν πρέπει να γίνει δούλος όλων αυτών, όπως πιστεύουν πολλοί χριστιανοί, αλλά οι θρησκευτικές εντολές, οι κανόνες και οι νόμοι, ουσιαστικά πρέπει να «υπηρετούν» τον άνθρωπο. Και θα επαναλάβω για το θέμα της αμαρτίας ένα ερώτημα που έθεσα παλαιότερα: Ποιόν πρέπει να υπακούν οι στρατιώτες της Χριστιανωσύνης; Τον στρατηγό Ιησού, ή τους λοχαγούς του;

**Με ρωτάνε σε συνέντευξη:
"Εάν ένας πελάτης δεν θέλει ν'αγοράσει το προϊόν που πουλάς τι του λες;"
"Μη σώσεις". Θα με ειδοποιήσουν μου είπαν**